

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAGEN

DOMINICA PAENULTIMA

Text II Årg Högm Luk 13: 22–30. Predikan av Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

De to siste søndagene i kirkeåret setter den ytterste dagen og dommen på dagsordenen. Tekstene griper rett inn i debatten som igjen har blusset opp i Norge. Finnes det virkelig en fortapelse? Finnes det virkelig to utganger på livet der den ene er helvete? Gud som er en kjærlig Gud finner nok en god løsning for oss alle. La oss slå fast med engang. Den gode løsningen har Gud funnet i det han sendte sin eneste sønn til jord for å frelse oss fra fortapelsen. Bibelen er usedvanlig klar når den så sier: *«for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.»* Joh 3,16. Fortapelsen er i Skriften en realitet.

At mange stiller seg spørsmålet om som hva som skjer den dagen jeg dør og med tiden etter på, er vel ikke å undres på. Som kristne har vi ikke grunn til å være engstelige. Døden er beseiret og jeg har allerede ved troen på Jesus Kristus del i det evige livet. Men brått og uventet enten vi er gammel eller ung. Dagens tekster vil ha oss til å være våken og være oss bevisste over at døden kommer. Den siste dagen kommer snart. Et rungende rop lyder: VÅK! *«Våk derfor, for dere vet ikke dagen eller timen.»* Matt 25,13. Vi hørte om de 10 jomfruene der det var 5 som manglet olje på lampen. At alle sovnet, er virkelig noe å merke seg. Alle var ute i samme ærend for å møte Kristus Jesus på den ytterste dagen. Vi vet heller ikke dagen eller timen. Derfor er det lett for å bli sløv og sovne. Livet går sin gang, travelheten tar overhånd og mange vil nyte det verden har å by på. Det går nok bra uten at jeg daglig leser Guds ord og har mine bønnestunder. VÅK! Hva vil det si å våke? Det er å være klar over at den onde fienden prøver seg hele tiden for å få oss bort fra vår Gud og far. Derfor skal vi så ofte vi kan det ikle oss Kristus. Ta på oss sannhetens belte om livet, rettferdighetens brynje, frelsen hjelm, troens skjold og Åndens sverd som er Guds ord. Med andre ikle oss Guds rustning. Ikke bare en gang, men igjen og igjen. Hvordan gjør vi så det? Ved å være en aktiv bruker av nådemidlene, ord og sakrament. Da holdes troen vedlike og vi iklers oss Kristus. Det er derfor vi har en kirke og et embete og en menighet. For at vi skal være våkne den dagen vår Herre og frelser kommer igjen.

Men Herren drøyer. Helt siden apostlenes dager har de kristne ventet på Herrens gjenkomst. Vi hørte i epistelteksten om noe av årsaken til at Herren drøyer med å komme: *«Det er ikke slik at Herren er sen med å oppfylle sitt løfte, som noen mener. Nei, han er tålmodig med dere, for han vil ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal nå fram til omvendelse.»* 2PE 3,9 Men det står fast at ingen vet dag eller timen når Herren kommer igjen. Da gjelder det å være våkne, da gjelder det å være beredt. *«Herrens dag skal komme som en tyv. Da skal himmelen forgå med et drønn, elementene skal komme i brann og oppløses, og jorden og alle gjerninger som er gjort på jorden, skal komme fram i lys.»* 2PE 3,10 Gud hjelpe oss slik at vi får høre ordene "kom inn" og ikke "Jeg kjenner dere ikke." Å kjenne Jesus er å ha olje på lampen. Å våke er samme sak, det er å ha tillit til ham, være avhengig av ham, motta syndenes forlatelse av ham. Dette at vi feirer gudstjeneste og messe hver søndag, Dette at vi stadig snakker sammen om et fellesskap med en tro, en lære og en bekjennelse gjelder liv og død. Guds ords fiender er mange, og det er en ting alt dreier seg om for deg og meg det er å komme seg innenfor på den ytterste dagen og ikke bli stående utenfor. Her havner vi rett inn i dagens tekst: *«Kjemp for å komme inn gjennom den trange dør! For jeg sier dere: Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det.»* Det å være en kristen vil by på motgang, på strid og kamp. Døra er trang. Den som vil gå den brede veien her i livet, havner ikke i himmelen, men i fortapelsen. Det koster å forsvare Guds ord. Daglig blir evangelisk luthersk kristendom latterliggjort. Å hevde en konservativ, bibeltro kristendom blir ikke akseptert. Det kan oppleves nesten som en forfølgelse. En blir beskyldt for å være intolerant og ukjærlig når en hevder at Guds ord har en lære og bekjennelse som skal følges. Våre motstanders toleranse omfatter i alle fall ikke bibeltro kristendom. Men Jesus sier klart i fra at dette hører med til kristenlivet. *«Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.»* MTT 5,11f Døperen Johannes mistet livet fordi han påpekte at Herodes bedrev hor i det han tok sin brors hustru. Apostel etter apostel mistet livet fordi de bekjente seg til Kristus og hans lære. Martin Luther ble lyst i bann da han tok et oppgjør med

den kirken som hadde forfalsket evangeliet og læren om rettferdigjørelsen. Bli ikke forundret om det blir stilt spørsmål til deg når du forsvarer Skriftens ord. Jesus sier i dag: *Kjemp for å komme inn gjennom den trange dør!* Det er ikke selvsagt at du når målet. Så viser han til alle de som trodde de skulle komme inn men ikke gjorde det: *"Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett." Da skal dere gråte og skjære tenner, for dere skal se Abraham og Isak og Jakob og alle profetene samlet i Guds rike, mens dere selv er kastet utenfor.*

Vi møter aller først en som stiller et spørsmål til Jesus: *"Herre, er det få som blir frelst?"*

Det kan være en i Jesu reisefølge som stiller spørsmålet. Det er tydeligvis mer av nysgjerrighet enn av et ønske om selv å bli salig. Slike spørsmål møter vi ofte. Er dere mange medlemmer i forsamling og kirke som dere tilhører? Så må vi bekjenne at vi er få. Altfor ofte er mennesker interessert i kvantitet, de mange. Men Gud er interessert i kvalitet. Da kan det gjerne være få bare de eier troen på Jesus Kristus. For Guds rike er det et helt uinteressant spørsmål om det er få eller mange. Spørsmålet er om du tror på Jesus Kristus. Er du beredt når han kommer igjen? Det er langt viktigere hva vi lærer og bekjenner, men det er det liten interesse for.

Jesus svarer ikke direkte på mannens spørsmål. Jesus kommer isteden med en alvorlig formaning til alle tilhørerne: *«Kjemp for å komme inn gjennom den trange dør! For jeg sier dere: Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det.»* Jesus sammenligner Guds Rike med et stort hus som bare har en liten og trang inngang. Inne sitter husets herre som er Gud selv. Han sitter og venter på gjestene han har bedt inn og som skulle komme innen et gitt tidspunkt. Når tiden er inne reiser han seg og stenger døren om måltidet kan begynne. Jesus forklarer ikke hva den trange port er, men mye kan tyde på at det er omvendelsen eller det å bli født på nytt. Jesu er jo døren og veien til saligheten. Det er bare gjennom han at en kan komme inn i Guds rike. Da må en legge av alt sitt eget, bekjenne sine synder, og ta i mot evangeliet om syndenes forlatelse. *«Kjemp for å komme inn».* Det koster kamp og strid. Loven fordømmer oss. Den gamle natur blomstrer stadig opp i oss, og den onde fienden gjør hva han kan for å ta fra oss evangeliet og trøsten i Kristus. *«Jeg har stridd den gode strid, fullført løpet og bevart troen.»* 2Tim 4,7.

«Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det.» Det er mange rundt oss som vil være kristne. Men det skal ikke koste noe. En tilpasser kravene til verden og vår tids meninger og holdninger. En forenkler skriften og tar det som passer. Men Gud krever alt fullkomment. Han tåler ikke en synd. Så ut fra dette er vi fortapt. Vi har bare en redning og det er å tro på Jesus som vår frelser og redningsmann. Da kan ikke komme med alle sine gode intensjoner, sine gode handlinger og egen vilje og beslutninger. Alt vårt er av skriften lagt under synd. Det koster å bekjenne at hele ens opparbeidede kristendom ikke er noe av verdi. Slik oppsummer Paulus det: *«Fil 3,5-9 Jeg er omskåret på den åttende dagen, jeg er av Israels folk og Benjamins stamme, hebreer av hebreere, loflydig fariseer, 6 en brennende ivrig forfølger av kirken, uklanderlig i min rettferdighet etter loven. 7 Men det som før var en vinning for meg, det regner jeg nå for Kristi skyld som tap. 8 Ja, jeg regner alt som tap fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verdt. For hans skyld har jeg tapt alt, og alt jeg har tapt, regner jeg som verdiløst skrap, bare jeg kan vinne Kristus 9 og bli funnet i ham, ikke med min egen rettferdighet, den som loven gir, men med den rettferdigheten jeg får ved troen på Kristus. Det er rettferdigheten fra Gud, bygd på tro.»* Hele sitt gudfryktige liv måtte han kaste over bord.

Så lukker husets herre døren og den er stengt. Da er nådetiden slutt. Da kan ikke lenger menneske komme til tro og få del i det evige livet. Da er en utenfor, uten Gud og uten håp. For en situasjon.

De som kommer for sent skal i sin nød rope om å få komme inn. De påberoper seg å være bekjente av Herren selv. De tror på Gud. De tok del i de religiøse seremoniene. Men svaret er ubønnhørlig: *«Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett!»* Han kjenner de ikke, eller han vedkjenner seg ikke disse. De har ikke trodd på Jesus Kristus. Det er bare ved troen en kan bli salig og få komme inn til Lammets måltid. Hva blir så alternativet? Det er stå utenfor der en gråter og der en skjærer tenner i raseri. der kjærligheten er fraværende, og fortvilelsen er enerådende. Dette er fortapelsen, ja helvete. Et sted uten Gud og hans omsorg og godhet.

Døren står alltid åpen i nådetiden. De står åpen i dag for ordet forkynnes og innbydelsen lyder.

«Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile.» Matt 11,28

Jesus har bedt oss om å gå ut for innbyde alle folkeslag mens det ennå er nådetid. For den enkelte lukkes døren når døden kommer. For alle folk lukkes den når Kristus kommer for å hente sine.

Her inne er Abraham og Isak og Jakob og alle profetene. Her er mennesker fra øst og vest og nord og syd.

«Da skal noen som er de siste, bli de første, og noen som er de første, bli de siste.»

Mange jøder forkastet Kristus, de var de første. De siste som fikk evangeliet var hedningene. Gud være takk at han åpenbarte for oss evangeliet og at vi får være en del av hans kirke her på jord.

Dette er et ord ikke bare til jødene, men også til oss. Vi har i dag Kristus midt i blant oss. Vi som samles i hans navn, har han her i Ord og sakrament i kraft av det løftet han har gitt oss. Vi får både spise

hans legeme og drikke hans blod i nattverden og høre hans ord. Men vi kan ikke stå fram for Gud å si: Se til oss, vi var medlemmer av en ren lærende kirke, vi hørte Guds ord hver søndag og gikk til alters; du kjenner da vel oss? Vi tenker kanskje at vi skal ha en fordel framfor andre, og at vi står blant de første på listen til å komme inn i bryllupssalen. Ordet i dag viser oss at det ikke er vår fromhet som kristne som gjør oss verdige til å slippe inn. Det gir ingen garanti om saligheten. Nådemidlene gir oss saligheten, det er sant. Bruker vi ikke nådemidlene kan vi heller ikke bli salige. Men nådemidlene er et middel til salighet, fordi de formidler Guds velgjerninger til oss. Dåpen er Guds gjerning, ikke vår gjerning. I avløsningen gir Gud oss syndenes forlatelse. Nattverden er ikke vår gjerning eller offer. Her mottar vi Jesu legeme og blod til syndenes forlatelse og evig liv. Det er Gud som på tross av vår uvilje miskunner seg over oss med sin nåde.

Amen.